

Jessheim

"...människans behov av tröst är omätligt". *Stig Dagerman*

Alla behöver tröst. Men inte en tröst som säger *-Allt är fint, det ordnar sig. Det ser kanske illa ut, men egentligen är allt ok.* Men hellre en tröst som säger *-Det är inte konstigt att du mår dåligt. Det ser kanske bra ut på ytan, men egentligen är inget ok.*

Inte en betryggande tröst, men en bekräftande.

Människan är i grunden obotligt ensam. Vi har ett omätligt behov för tröst. Ett omätligt behov kan man kalla ett begär. Detta begär är drivkraften bakom all mänsklig aktivitet. Vi har olika strategier för att hantera det. För att finna tröst, tillhörighet och gemenskap.

Detta är utgångspunkten för mitt konstnärliga arbete. Att göra konst är ett sätt att tänka. Jag vill hävda att min konst är smartare än mig. Det finns insikter där som jag inte har tillgång till. Det handlar inte om konsten är bra eller dålig. Men om man klarar att undgå att söka bekräftelse från andra, undgå att försöka imponera, så finns en möjlighet att skapa något med potential att förmedla insikter, på ett medvetet eller omedvetet plan, också för konstnären.

Någon har sagt detta om konst: Man ska inte komma till konsten för svar. Som en psykoanalytiker ska konsten genom sin tystnad, eller genom små till synes oskyldiga frågor, få samhället eller publiken själv att blottlägga och medvetandegöra sina förträngda begär. Det kan leda till insikt, men om det leder till förbättring är en annan fråga.

Jag använder min konstnärliga praxis för att bearbeta mina upplevelser av omvärlden. En värld som för mig framstår som grundläggande orättvis. På ett kosmiskt plan gentemot en natur som är fullständigt likgiltig för våra individuella strävanden. Men också orättvis eftersom vi som medlemmar av ett samhälle tvingas inrätta oss efter krafter som vi till liten grad kan påverka. Krafter som styr samhället mot ökade skillnader, och mer orättvisa. Ändå tror jag att samhället, åtminstone potentiellt, kan formas som ett uttryck för människors kollektiva vilja. Som summen av de meningar vi ger uttryck för på våra olika individuella plattformar. Mitt arbete med konst, dess tystnad och till synes oskyldiga frågor, är också en sådan plattform. Jag önskar ett samhälle som baseras på alla människors lika värde. Skillnaderna i livsvillkor mellan människor representerar en orättvisa, som jag skulle önska att samhället kunde motarbeta, istället för förstärka.

Titeln på min del av utställningen är hämtad från tvillingverket ALWAYS ALREADY. Det handlar om ideologi, och om ideologins förhållande till tid. När man lever innanför en ideologi, så verkar den alltid som avskild från tiden. Frågor om när det är tid för ändring, får aldrig svaret nu. Det är alltid - "Inte ännu", eller "För sent". Inte ännu, eftersom ekonomin är för dålig, eller för att den inte är illa nog. Eftersom människor är för upptagna, eller för pacificerade. För sent, för att vi förlorat vår oskuld. Förut var vi naiva och hade tro, men nu är vi för bekväma, för kyniska och för rädda. För sent, för att vi redan försökt, och det fungerade inte. Eftersom kapitalismen är en del av vår natur, vårt öde, och vi har kommit fram till vårt mål. Historien är över.

ALWAYS ALREADY är en term som används för att beskriva det fenomen som uppstår när en händelse som inträffar på en viss tidpunkt, verkar omskriva historien, och får det att framstå som den nya situation som uppstått, i själva verket funnits redan tidigare. Den kan beskrivas genom att se på vår förståelse av fri vilja, som det uttrycks i det västerländska begreppet för kärlek. Vi menar att vi själva ska välja vem vi ska älska, att det ska handla om ett fritt val. Men om vi verkligen bara bestämde oss för vem som skulle bli mottagare av vår kärlek, gjorde det till en fråga om ren rationalitet, så fungerar det inte. Det är först när vi blivit

förälskade, att vi retroaktivt kan säga att vi har valt mottagaren för vår kärlek. Valet är aldrig här och nu, det är istället ALLTID-REDAN (ALWAYS ALREADY) gjort.

Ideologi är i arbete inom alla samhällets institutioner. När vi är vuxna självständiga individer, är vi ALLTID-REDAN präglade av ideologi. Under kapitalismen är det särskilt relevant. Även om den utvecklades under industrialiseringen på artonhundratalet så presenteras den som något som ALLTID-REDAN varit här. Dess förespråkare menar att dess förutsättningar ligger i den mänskliga naturen - det naturliga urvalet, individuell autonomi, marknadens "osynliga hand" beskrivs som en naturlag etc. Men även om detta kan ifrågasättas, så bör man vara försiktig när man gör det, och undgå föreställningen att ideologi döljer sakernas sanna natur, och att den kan bekämpas genom att "lyfta slöjan" och avslöja verkligheten som den verkligen är. En vällyckad ideologi opererar alltid på ett nivå av sanning. Så precis som att det inte finns magi, bara magiska tricks, vad ideologi gör, är att det leder uppmärksamheten mot en sanning, medan det låter en annan passerar obemärkt. Kapitalismen talar till exempel om rätten att sträva efter individuell lycka, samtidigt som den tillrättalägger för rätten att exploatera andra.

Ideologi är ALLTID-REDAN inskriven i verkligheten via språket självt. Utan språk, eller symbolisering, kan vi inte uppfatta något som helst. Vi skulle inte kunna fungera som självmedvetna

individer. Så vi kan inte helt enkelt ta bort ideologi som sådant, utan vi måste ersätta den existerande med en annan. Det kan verka som en hopplös uppgift, men jag menar det trots allt är möjligt. När man läser ihop vad som står på de två verken så står det - "NOT YET TOO LATE".